

Integraal Jeugdbeleid “Aan de jeugd de toekomst”

Herijking 2011 - 2015

“goed burgerschap door stimuleren, ondersteunen en aanpakken”

Het integraal jeugdbeleid volgens het college; samen daadkrachtig

Wethouder de Leeuw:

Simpele vraag: simpele oplossing... zaken niet moeilijker maken dan ze zijn.

Je kunt veel meer dan je denkt! We willen je uitdagen om nog meer uit jezelf te halen.

De tijd van pappen en nathouden is voorbij.

We willen problemen oplossen daar waar ze ontstaan!

Meedoen, in welke vorm dan ook, is voor jezelf zoveel beter dan thuiszitten!

Wethouder van den Heuvel

"We moeten de jeugd binden aan onze gemeenschappelijke, maatschappelijke doelen. Hen vroegtijdig betrekken bij plannen en hun frisse kijk op nieuwe communicatie benutten.

Zo kunnen we jongeren partner maken in allerlei ontwikkelingen rond een gezonde leefstijl, het wijkgericht werken en bij cultuur of sport."

Wethouder Stienen:

"Betaalbare woningen voor jongeren is enorm belangrijk voor onze stad. Je wilt als stad jongeren aan je binden en dat doe je als eerste door te zorgen voor goede woningen. We hebben een Collectief Particulier Ondernemerschap van een groep jongeren in Stiphout geholpen om gezamenlijk woningen te kunnen bouwen. Verder verleent Helmond -ondanks terugtrekkende bewegingen van hogere overheden - nog steeds de starterslening. In drie jaar tijd hebben 200 mensen gebruik gemaakt van deze aantrekkelijk aanvullende hypotheek; waaronder veel jongeren."

Wethouder van Mierlo

'Zelfredzaamheid van de jeugd is belangrijk. De jeugd heeft de toekomst en zelf kan een actieve bijdrage leveren bij het zoeken naar werk'.

Wethouder Tielemans

Het centrum moet ook voor jeugd en jongeren een huiskamer zijn.

Burgemeester Jacobs

Zowel op school als in de openbare ruimte moet de jeugd zich veilig voelen. Veiligheid is van hen, maar ook van andere burgers. De jeugd moet zich ook verantwoordelijk voelen voor de veiligheid van anderen. Samen moeten we werken aan een veilige samenleving waarin er perspectief is voor alle jongeren.

Aanleiding

In 2006 is het integraal jeugdbeleid vastgesteld. We hebben het beleid in 2010 geëvalueerd om te kijken wat er gekomen is van ons beleid. Uit de evaluatie komt naar voren dat er de afgelopen jaren een goede weg is ingeslagen door de gemeente, maar dat er nog zeker uitdagingen liggen. Jongereninitiatieven worden volop gestimuleerd. De gemeente moet een duidelijke regierol innemen en heeft ook een rol bij de samenwerking tussen (ook niet gesubsidieerde) partijen in de stad. Het zoekproces naar de juiste manier van verantwoorden is ook nog niet afgerond. Investeren in preventie is en blijft cruciaal. Ook communicatie, hoe en waar informeren, is een punt van aandacht. Een aanscherping is nodig, omdat er sinds 2006 op vele relevante terreinen beleid is vastgesteld, zoals: combinatiefunctionarissen, centrum voor jeugd en gezin, wijkgericht werken, jeugd en veiligheid, wijkaccommodaties, onderwijsvisie, integrale kindcentra, arbeidsmarkt etc. Daarnaast zijn er diverse ontwikkelingen, zoals de voorziene decentralisatie van de jeugdzorg naar gemeenten, bezuinigingen, meer aandacht voor outreachend werken, meer regionale benadering van projecten en de toenemende complexiteit van de samenleving, die van invloed zijn op ons integraal jeugdbeleid. Deze ontwikkelingen hebben geleid tot verschuiving van accenten.

Herijking is het aanpassen van de uitgangspunten op inhoud en proces door het bijstellen van de accenten in het bestaand beleid.

De notitie is als volgt opgebouwd. Allereerst zijn de ambities op hoofdlijnen geformuleerd. De accentverschillen in de ambities ten opzichte van het bestaande beleid zijn cursief aangegeven. Deze ambities zijn vervolgens in vier thema's uitgewerkt. Voor ieder thema staat beschreven wat wij al doen en waar wij de accenten op leggen in de periode 2011 – 2015. De vier thema's zijn:

1. Ondersteunen; preventie en bijsturen,
2. Aanpakken; curatief en repressief aan oplossingen werken,
3. Binden aan de stad; gaat in op bieden van kansen en stimuleren ondernemen,
4. Regie en sturing; organiseren van samenwerking om in belang kind en gezin resultaten te behalen.

Om invulling te geven aan het beleidskader Wmo, hebben we een aantal vervolgstappen opgesteld, die gezien kunnen worden als de aanzet tot het Wmo implementatieplan voor de komende jaren. In de vervolgstappen zijn de activiteiten die volgen nadat het strategisch beleidskader is vastgesteld opgenomen. De vervolgstappen zijn te vinden in hoofdstuk 6 van de bijlage.

Achtergrondinformatie die geleid heeft tot de bijstelling is te vinden in de bijlage via de website van de gemeente Helmond: www.helmond.nl.

Ambities

Jeugdbeleid is de wijze van ondersteuning door de overheid aan jongeren bij het opgroeien tot zelfstandige volwassenen. Ondersteuning gebeurt door in te grijpen in situaties waar het mis gaat of mis dreigt te gaan en door kansen en mogelijkheden van jongeren en opvoeders te stimuleren.

We investeren in het toekomstig menselijk kapitaal van onze stad: onze jeugd. Door jongeren te laten opgroeien tot zelfstandige en volwaardige burgers die actief een steentje bijdragen aan hun buurt, hun wijk, hun Helmond. Dit goed burgerschap draagt bij aan een Helmond waar het prettig wonen, werken en leven is.

Het 13- beleid is gericht op **het interveniëren in risicosituaties** en op het **versterken van de competenties van opvoeders**. We proberen negatieve patronen vroegtijdig op te sporen en te doorbreken. *Deelname van kinderen en opvoeders aan interventies zijn in principe vrijwillig, maar*

niet vrijblijvend. Uitgangspunt bij het verlenen van zorg/hulp is: lichte zorg waar mogelijk en zwaar waar nodig.

Het 13+ beleid is gericht op **het binden van jongeren** aan onze stad. Dit verwezenlijken we door jongeren *ondernemingszin te honoreren* en ontwikkelingskansen te bieden in een stimulerende samenleving. Daarnaast vergroten we competenties van jongeren door ze te mee te laten doen aan met name bestaande initiatieven in de stad. Door de jongeren van nu positief te stimuleren, zullen zij een band krijgen en houden met de stad Helmond en doorgaans als volwassenen een positieve bijdrage aan de stad (blijven) leveren.

*Voor alle jongeren en hun opvoeders **zetten we extra in op het aanpakken van risicogedrag**, zoals het voorkomen van het maken van schulden, te weinig bewegen, verslaving, crimineel, hinderlijk en overlastgevend gedrag en voortijdig schoolverlaten. De aanpak is individueel gericht en wordt integraal ingezet vanuit gezin, school en wijk. Interventies zijn in principe vrijwillig, maar niet vrijblijvend.*

WAT DOEN WE EN WAAR LEGGEN WE HET ACCENT OP

1. Ondersteunen

1.1 Wat doen we al

In de leeftijd van 13 tot 16 jaar borduren we voort op de aandacht voor competenties in het 13-beleid. We versterken de competenties van jongeren en/of opvoeders op met name het voorkómen van schulden, ongezond gedrag (roken, te weinig bewegen), voorkomen van verslaving, crimineel gedrag en voortijdig schoolverlaten.

Opvoeden en opgroeien

Preventief ondersteunen van opvoeders en/of kinderen die daaraan behoefte hebben en (gedeeltelijk) niet zelf over de benodigde kennis/vaardigheden beschikken. We hebben preventief opvoed- en opgroeiaanbod vanaf de geboorte, zelfs vóór de geboorte. Het accent ligt op het versterken van competenties van opvoeders van kinderen van 0 tot 13 jaar en het versterken van competenties van 13+-ers. Het devies: ondersteunen als het nodig is als het op eigen kracht en met hulp van het netwerk niet lukt.

Het aanbod hebben we de afgelopen jaren versterkt op effectiviteit en efficiëntie. Dit blijkt onder andere uit het Centrum voor Jeugd en Gezin ,“info en advies” en de ordening van het lichtpedagogische hulpaanbod in de Helmondse Kavelsystematiek. We doen dit door:

- verbindingen te blijven leggen tussen organisaties en het aanbod
- overzicht te houden op het aanbod
- aanbod te schrappen dat niet effectief is
- het vernieuwen van aanbod
- een beroep te doen op professionals
- inzet van eigen kracht

Preventie vindt plaats op vele probleemgebieden van opvoeder, kinderen en jongeren en is gericht op het voorkomen van (erger). Dit betreft problemen op het gebied van opvoeding, verwaarlozing en relatie, gedragsproblematiek thuis, op school en op straat, psychosociale gezondheidsproblemen, geweld, dakloosheid, eetproblematiek tot het verantwoord omgaan met alcohol, drugs en geld. Een goede afstemming tussen de zorgketen en de justitiële keten is hiervoor een noodzakelijke voorwaarde.

Veilige leefomgeving

Door middel van een ketenaanpak in de jeugd (zie bijlage) proberen we hinderlijk, overlastgevend gedrag te voorkomen. Jeugdpreventie teams en de aanpak achter de voordeur zijn enkele activiteiten waarmee we samen met het gezin en de omgeving de (zware) problematiek proberen te voorkomen.

Het hebben van werk en/of opleiding is één van de belangrijkste voorwaarden om te komen tot veiligheid op straat. Natuurlijk naast de zorg voor jongeren met problematiek op het gebied van verslaving, geestelijke gezondheid en een veilig thuis.

Leren en werken

Voor een succesvolle schoolloopbaan en om voortijdig schoolverlaten en jeugdwerkloosheid te voorkomen is samenwerking tussen de drie O's (overheid, onderwijs en ondernemers) van groot belang. Denk hierbij aan vroegtijdige scholing van taal (ook in peuterspeelzalen en in schakelklassen), uitvoering van de leerplichtwet en regionale meld- en coördinatiefunctie (RMC), het hebben van stageplaatsen, mentorprojecten, schoolmaatschappelijk werk, HelmondJONG2Gether, en het afstemmen van opleiding op de vraag uit de arbeidsmarkt (zorg, food en techniek).

In onze arbeidsmarkt zijn we gericht op het voorkomen van uitval en uitkeringsafhankelijkheid op de korte termijn. De focus op de langere termijn is dan weer gericht op het 'speelklaar' houden en kwalificeren van de jongeren. Ze moeten voldoende inzetbaar zijn en voldoende (extra) kwalificaties hebben om een duurzame stap te zetten op de arbeidsmarkt zodra deze weer aantrekt: de Proeffabriekencarrousel.

1.2 Waar leggen we accent op in 2011 - 2015

Meer preventief aanbod op scharnierpunten* in de verschillende levensfasen van jongeren;
Gebruik van eigen kracht opvoeders en opgroeiërs en omgeving; van problematiseren naar normaliseren; van verzorgen naar participeren;
Alle doelgroepleerlingen nemen deel aan het programma voor- en vroegschoolse educatie

**: naar basisschool, van basisschool naar middelbare school, van middelbare school naar vervolgopleiding, van school naar werk*

In 2015 is er meer eigenaarschap en eigen kracht bij opvoeders. Dit betekent onder meer duidelijkheid naar opvoeders over waar zij voor informatie, advies en ondersteuning terecht kunnen en waar ze met andere ouders ervaringen kunnen delen. De houding bij opvoeders moet gericht zijn op vertrouwen hebben in de ontwikkeling van hun eigen kind en gedrag normaliseren in plaats van problematiseren. Opvoeders moeten meer respect hebben voor zichzelf en dit overdragen aan de kinderen.

Preventie in het aanbod moet steviger aanwezig zijn, met name in de aanpak van lichte problematiek. "Voorkomen van kwaad tot erger." Een belangrijk aspect is de communicatie tussen ouder en kind en professional en kinderen. Iedere fase van ontwikkeling vraagt om andere specifieke aandacht om problemen in een latere fase te voorkomen. Dit betekent dat we het preventie aanbod ook richten op kinderen jonger dan 13 en dan met name op de scharnierpunten.

Bij de doorontwikkeling van de opvoed- en opgroeiëndersteuning wordt het aanbod versterkt.

Dit betekent in de dagelijkse praktijk onder andere:

- informatie en advies laagdrempelig beschikbaar stellen
- zo min mogelijk overlap in aanbod
- aanbod dat beter aansluit op de vraag
- signalen op tijd en adequaat oppakken en op het juiste moment opvoeders/ kinderen doorverwijzen en doorgeleiden naar het juiste aanbod
- professionals switchen hierbij, afhankelijk van de vraag, flexibel tussen inzet van lichte en zware hulp.

Leren en werken

We blijven de inzet van burgers om het halen van een diploma en/of het hebben van werk stimuleren. Dit doen we onder andere door een stuurgroep arbeidsmarkt-jeugd-onderwijs-sport te faciliteren en te richten op een positieve relatie tussen bedrijfsleven en onderwijs. We sturen aan op een onderwijsaanbod dat aansluit op datgene waar de markt om vraagt (voeding, techniek, zorg) en dat werkgevers voldoende stageplaatsen blijven bieden.

Daarnaast blijven we projecten ondersteunen, die bijdragen aan het bovenstaande en/of aan een goede beroepskeuze door jongeren. Gedacht wordt aan projecten zoals matchmentor, techniekeducatie en maatschappelijk werk in en om scholen.

2. Aanpakken

2.1 Wat doen we al

In opvoeden en opgroeien interveniëren we bij risicosituaties. Wanneer preventie niet helpt pakken we risicovol gedrag bij opgroeiërs (zoals het niet volgen van opleiding, niet hebben van werk, hebben van verslaving en/of schulden, ongezond leven, onnodig overlast veroorzaken en/of crimineel zijn) doortastend aan.

Opvoeden en opgroeien

Voor wat betreft de zorgverlening in relatie tot opvoeden en opgroeien kennen we de volgende uitgangspunten:

- licht waar mogelijk, zwaar waar nodig
- vroegtijdig, passend en snel interveniëren en bieden van hulp
- van een kind- naar een gezinsbenadering
- vrijwillig, maar niet vrijblijvend
- zorg verlenen daar waar het probleem voor het kind het beste opgelost kan worden

Deze filosofie hanteren we bij het uitbouwen van het Centrum voor Jeugd en Gezin en invulling geven aan toekomstige taken in de jeugdzorg. Belangrijke uitdagingen hierin zijn het voorkomen van wachtlijsten, zorgen dat binnen de beschikbare budgetten de juiste zorg terecht komt bij kinderen en de afstemming met de taken die het onderwijs krijgt in het kader van passend onderwijs. Dit alles moeten we realiseren met minder middelen.

Veilige leefomgeving

Door middel van een ketenaanpak van Jeugd Preventie Teams tot en met Shouf Kedemk (zie bijlage) pakken we individuele en groepen jongeren met hinderlijk, overlastgevend, delinquent en crimineel gedrag aan. We hebben en houden de verschillende groepen op individueel niveau in beeld en werken nauw samen met de verantwoordelijke zorg- en justitiële partners.

Leren en werken

We pakken voortijdig schoolverlaten en jeugdwerkloosheid aan door de versterking van de samenwerking op het werkplein in het jongerenloket. Bij het jongerenloket pakken professionals op het gebied van werk en voortijdig schoolverlaten samen met jongeren de kansen aan.

De samenwerkingsverbanden in zowel het primair als voortgezet onderwijs pakken hun zorgtaken op en geven hier invulling aan door diverse vormen van onderwijs (onderwijs-zorgarrangementen) te bieden en iedere jongere een passende en veilige leeromgeving te geven. Samen met de gemeente leveren zij met passend onderwijs een bijdrage aan het voorkomen van voortijdig schoolverlaten, het beter opvoeden en opgroeien van jongeren, het invullen van jeugdzorgtaken en goed leerlingenvervoer. Een voorbeeld is de gezamenlijke realisatie van een reboundvoorziening de Korenaer aan de Willibrordstraat.

De jeugdwerkloosheid bestrijden we op regionaal niveau met een strategisch plan en actieplan voor Zuidoost Brabant.

2.2 Waar leggen we accent op in 2011 - 2015

Geen criminele jeugdgroepen, minder hinderlijke en overlastgevende groepen en alle groepen zijn op individueel niveau in beeld

Meer jongeren volgen succesvol een opleiding of hebben werk

In dialoog blijven: ga (niet over maar) met (groepen) jongeren in gesprek, spreek ze aan

Bij complexe problematiek een ander soort hulpverlener: één kind, één gezin, één plan, één verantwoordelijk professional

Sluitende aanpak in ketensamenwerking*: op tijd doorgeleiden, doorverwijzen en bieden van lichte zorg waar mogelijk en zwaar waar nodig

*: veiligheid - zorg - onderwijs - arbeidsmarkt

Om te voorkomen dat jongeren in de gevarenzone terechtkomen, investeren we in een stevige regievoering. Accenten leggen we op:

- **Betere dienstverlening op het gebied van opvoeden/opgroeien en de doorontwikkeling van jeugdzorg**

We doen dit met behulp van de bestaande instrumenten en netwerken, zoals Zorg voor Jeugd en het Centrum voor Jeugd en Gezin. We gaan uit van de gedachte: één kind, één gezin, één plan, één verantwoordelijke professional. Deze professional is een aanscherping van bestaande functies. Zij draagt samen met "specialisten" de verantwoordelijkheid en pakt de problematiek zo effectief mogelijk aan. Coördinatie van zorg en verwijzing naar het juiste hulpaanbod worden vroegtijdig, snel en passend geboden.

- **Voorkomen van criminaliteit en de doorontwikkeling van de ketenaanpak in jeugd-, zorg-, welzijns-, onderwijs- en veiligheidsaanbod.**

Belangrijk punt van aandacht hierin is communicatie: enerzijds ondersteunen we burgers bij het aanspreken van jongeren op hun gedrag en het met respect omgaan met elkaar en

anderzijds door aan jongeren grenzen te geven, voorleggen hoe zij zelf behandeld willen worden en realiseren van consequenties van gedrag.

We bouwen de sluitende ketenaanpak verder uit. Hiervoor maken en monitoren we afspraken over de doorgeleiding, doorverwijzing en aanpak. Tevens doen we dit door succesvolle projecten/activiteiten verder uit te breiden en waar nodig te stoppen met initiatieven die geen of onvoldoende resultaat opleveren. De informatievoorzieningen tussen de zorgketen en veiligheidsketen wordt meer gestroomlijnd. **Risicogedrag** pakken we aan door in beeld te brengen wie het risicogedrag vertoont en welke aanknopingspunten de omgeving (gezin, school, wijk) biedt om te interveniëren, waarnodig gedwongen, en dit ongewenste gedrag tegen te gaan.

- **Alle jongeren volgen een opleiding of hebben werk**

Naast de ondersteunende activiteiten grijpen we met partners in door verder te gaan met wat we al doen. We anticiperen enerzijds op de ontwikkelingen in de jeugdzorg en het onderwijs (passend onderwijs) en anderzijds op de relatie tussen de ontwikkelingen op de arbeidsmarkt, Wet werk en bijstand en het onderwijs (minder middelen). Een voorbeeld is het tijdig signaleren van problemen van jongeren op scholen en zoeken van oplossingen in de samenwerking in het netwerk van Centrum voor Jeugd en Gezin - zorg voor jeugd; signalering en zorgcoördinatie - maatschappelijke werk- zorg advies team basisonderwijs en permanente commissie leerlingenzorg (PCL) voor het voortgezet onderwijs.

3. Binden aan de stad

3.1 Wat doen we al

We bieden ontwikkelingskansen en proberen meer betrokkenheid met en binding aan de stad te krijgen door jongeren de ruimte te bieden om mee te doen en te genieten.

We mobiliseren jongeren door hen mee te laten denken over wat er moet gebeuren in de stad via het beleidsnetwerk HelmondJONG2Gether. Deze wijze om onafhankelijk advies te krijgen zetten we voort en integreren we in het jongerenwerk, waardoor een diversiteit aan jongeren meedenkt over en betrokken is bij het verbeteren van Helmond. Jongeren vanaf 13 jaar en met name 17 - 24 jarigen vragen we een actieve bijdrage te leveren aan evenementen en vrijwilligerswerk in de stad. De deelname aan maatschappelijke stages is een ideale manier om jongeren hiermee kennis te laten maken.

Ruimte voor spelen en ontmoeten realiseren we door (meer) multifunctioneel gebruik te maken van gebouwen en (buitensport)voorzieningen. Activiteiten op het gebied van sport, cultuur en/of educatie bieden we in gecombineerde vormen aan. Combinatiefunctionarissen organiseren activiteiten op het gebied van sport, cultuur en/of educatie in samenwerking met onderwijs, sportverenigingen en culturele/maatschappelijke instellingen. Vanwege de inzet van combinatiefunctionarissen krijgen jongerenwerkers de ruimte hun agogische deskundigheid in te zetten bij de begeleiding van jongeren met risicogedrag.

We stimuleren een levenlang leren en adequate onderwijshuisvesting, omdat dit bijdraagt aan de betrokkenheid en actieve participatie.

Vanuit het woonbeleid hebben we voor jongeren diverse initiatieven, die het wonen in Helmond aantrekkelijker maken. Denk hierbij aan Kamers met Kansen, De Koning van Helmond, het collectief particulier opdrachtgeverschap en de starterslening.

3.2 Waar leggen we accent op in 2011 – 2015*

Meer mogelijkheden voor jongeren om gebruik te maken van basisvoorzieningen** en openbare ruimte onder meer door combinatiefunctionarissen en integrale kindcentra

Meer jongeren sporten en maken gebruik van culturele voorzieningen

Meer jongeren nemen deel aan vrijwilligerswerk

Bij ontwikkeling van competenties van jongeren leggen we de focus op datgene wat goed gaat en op het versterken van de eigen kracht en ondernemingszin van de jongeren en hun omgeving. Jongeren denken, doen en beslissen mee.

Meer betaalbare woningen voor jongeren en starters

***:* basisvoorzieningen zijn minimale voorzieningen voor een wijk, namelijk een netwerk van basisonderwijs, peuterspeelwerk, kinderopvang, binnen- en buitenruimten voor ontmoeting, sport- en/of cultuurbeoefening.

**:* meer is ten opzichte van 2010 en opgenomen in programmabegroting 2011 (bijlage 5)

Helmond is een ondernemende stad. Jongeren zijn ondernemend. Ze nemen initiatieven tot het realiseren van activiteiten, zoals Impact. Om Helmond aantrekkelijk te maken en te houden voor jongeren kiezen we voor het bieden van faciliteiten, ondernemingszin, competenties die de zelfredzaamheid en betrokkenheid verhogen en verantwoordelijkheidsgevoel stimuleren.

We spreken jongeren en hun omgeving aan op hun omgang met elkaar en hun maatschappelijke en eigen verantwoordelijkheid. Met andere woorden; tolerantie naar elkaar en in gesprek gaan met elkaar. Daarnaast blijven we inzetten op vrijwilligerswerk en activiteiten met, voor en door jongeren. Dit doen we door voortzetting en blijven leren van succesvolle activiteiten, zoals HelmondJONG2Gether, Impact, coachingsproject, matchmentor, proeffabrieken carrousel en maatschappelijke stages en het ondersteunen van innovatieve, ondernemende initiatieven.

We handhaven de jeugdleden (sport)subsidie en realiseren openbare sportmogelijkheden in de buitenlucht. Aan jongeren bieden we de mogelijkheid om meer gebruik te maken van het openbaar groen voor spelen en ontmoeten. We breiden het multifunctioneel gebruik van gebouwen en voorzieningen uit op het gebied van ontmoeten, (buiten)sport, cultuur, kinderopvang, buitenschoolse opvang, peuterspeelzaalwerk en stimuleren de inhoudelijke samenwerking in de vorm van netwerken.

Tenslotte zetten we ons in om meer te voldoen aan de woonwensen van jongeren en jonge gezinnen door de bestaande succesvolle projecten waar mogelijk uit te breiden. Dit krijgt een uitwerking in de woonvisie.

4. Regie en sturing

4.1 Wat doen we al

Regie is het procesmatig en/of inhoudelijk leiding geven aan de uitvoering van een opdracht. Het gaat daarbij om het houden van overzicht over de situatie, afleggen van verantwoording over het geheel, uitzetten van gemeenschappelijke beleidslijnen en organiseren van de samenwerking. Regie kent vier verschillende typologieën die afhankelijk zijn van de mate van beleidsvrijheid en doorzettingsmacht.

Voor het jeugdbeleid kiezen we voor visionaire regie, uitvoeringsregie of beheersmatige regie. De keuze wordt bepaald door de mate van beleidsvrijheid en doorzettingsmacht.

Uitvoeringsregie

Wanneer we weinig beleidsvrijheid hebben en veel doorzettingsmacht richting een onderwerp of een maatschappelijke partner, zoals bij leerplicht, kiezen we voor uitvoeringsregie.

Visionaire regie

Als we veel beleidsvrijheid hebben, maar als gemeente geen doorzettingsmacht hebben om het beleid aan anderen op te leggen, terwijl we voor de uitvoering wel van derden afhankelijk zijn, kiezen we voor visionaire regie. Bijvoorbeeld bij het verbeteren van de veiligheid en het verminderen van criminaliteit onder jongeren.

Beheersmatige regie

Binnen de visionaire vorm kiezen we soms expliciet voor een meer beheersmatige sturing (inhoudelijk en procesmatig), omdat de mogelijkheden voor en de noodzaak tot aansturing van partner tot partner sterk kunnen verschillen. Nieuwe ontwikkelingen in de jeugdzorg vragen hierom.

In het algemeen vervullen we de regierol nu door overzicht te bieden, de organisaties verantwoordelijk af te laten leggen, samen beleidslijnen uit te zetten en samenwerking te organiseren.

4.2 Waar leggen we accent op in 2011 - 2015

Belang van kind en gezin staat voorop

Vergroten van de kwaliteit van uitvoerende organisaties en professionals

- Naar gebruikers aanbod:
 - Stimuleren van eigen kracht en verantwoordelijkheid: van verzorging naar participatie, van problematiseren naar normaliseren
 - Duidelijke communicatie en informatie
- Heldere verantwoording met minder (complexe)registratie
- Bevorderen samenwerking tussen organisaties en stimuleren andere vormen van samenwerking ; gezamenlijke ketenverantwoordelijkheid

Duidelijke regierol:

- De rol, taken en verantwoordelijkheden van overheid en partners en het schaalniveau zijn helder bij aanvang traject/thema
- Vroegtijdig betrekken van partners en adviesraden
- Heldere communicatie

*: visionaire, uitvoerende, beheersgerichte en/of faciliterende.

De ontwikkelopgaven van de gemeenten bevinden zich op diverse terreinen, de belangrijkste zijn:

- Invullen van de taken voor jeugdzorg (realisatie 2015); realiseren van een ketenbenadering in relatie tot huidige preventieve taken, taken van het onderwijs (zorg in en om school en vroegschoolse educatie) en het Veiligheidshuis
- Aanpakken en voorkomen van criminaliteit en hinderlijke en overlastgevende jeugd
- Invullen van de taken voor begeleiding en dagbesteding in de zorg - overheveling vanuit de Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten (realisatie 2014)

Deze opdrachten zijn complex qua omvang en inhoud. Ze moeten worden aangepakt op verschillende schaalniveaus (beleid, uitvoering en lokaal, regionaal, provinciaal). Tegen deze achtergrond en de aangekondigde bezuinigingen vragen deze opdrachten om stevige aansturing.

Als lokale overheid schakelen we over van verzorging naar participatie en zelfredzaamheid. Vanuit onze regie- en sturingsrol gaan we:

- ons meer richten op het stimuleren van de eigen kracht en individuele verantwoordelijkheid van de burger en zijn sociale omgeving

- gebruik maken van eenvoudig en helder taalgebruik, goed luisteren, verwachtingen scherp formuleren en duidelijk zeggen als iets niet kan
- partners en adviesraden in een vroegtijdig stadium betrekken bij ontwikkelingen en het uitvoering geven daaraan
- eenvoudiger sturen op uitvoeringsorganisaties, waarbij we activiteiten aan elkaar verbinden en de subsidieverstrekking in aanvraag en verantwoording vereenvoudigen vanuit een duidelijke opdrachtgever - opdrachtnemersrelatie, duidelijkheid bieden in prestatie-indicatoren en deze samen met partners opstellen, in de verantwoording meer gebruik maken van vertellen en horizontale verantwoording tussen maatschappelijke organisaties naast het tellen van kwantitatieve resultaten
- gezamenlijke eisen stellen aan de basiskwaliteiten van de uitvoeringsorganisaties en professionals, zoals kwaliteit dienstverlening, verantwoordelijkheid nemen voor (gezamenlijke) resultaten, deskundigheidsbevordering professionals, basishouding en gedrag: respectvol, eigen kracht stimuleren (van zelf timmeren naar anderen leren te timmeren), erop af, informeren, verwijzen (smeerolie om het juiste loket te vinden), signaleren, verbinden, anticiperen op maatschappelijke ontwikkelingen en ondersteuning maar deze niet vrijblijvend bieden
- andere manieren van (samen)werken stimuleren: zoals effectiever, efficiënter, gericht op innovatie en slim gebruik maken van nieuwe partners en gebruikers, ook als er geen subsidierelatie is. Indien nodig regionaal opschalen en voortdurend het gezamenlijk belang accentueren. Daarnaast gaan we uit van mogelijkheden en kansen en een basis van wederzijds vertrouwen
- innovatie stimuleren door onder meer middelen beschikbaar te stellen voor experimenten en hierbij gebruik maken van verantwoordelijkheid, creativiteit en eigenaarschap bij partners